

מדינת ישראל
הכנסת

ש.פ.

פרוטוקול מס' 12 / ד'

מישיבת ועדת העבודה, שהתקיימה ביום ד',
ד' בטבת תשט"ו - 29.12.54, בשעה 09.00.

חברי הוועדה

נוכחו:

- ע. גוברין - היו"ר
- ב"א הראל
- ז' טברסקי
- א. דימלט
- י. ריפתין
- א. שוסטק
- ז. טרי
- א. חבורי

מזמנים:

- מר דרזרליך - נציבות שירות המדינה
- מר אלרני - " " "
- מר י. מלמד - " " "
- מר הנגבי - מטעם משרד המשפטים
- מר דינס - " " "

סדר-היום: הצעת חוק שירות המדינה (גימלאות), תשי"ג-1953.

- - -

היו"ר ע. גוברין:

ברשותכם, אני פותח את הישיבה.

ז' טברסקי:

קבלנו אתמול תיקון ביחס לגרושות, אני מציעה להוסיף עוד משפט אחד "או שיש לה פסק-דין או הסכם נוסרינלי". כי אם היא יורשה באיבוד האסתר, אזי היא אינה יכולה לקבל פסק-דין המזכה אותה במזונות.

א. דימלט:

לא הייתי מתנגד לדבר זה, אולם מוטב היה לשמוע את דעת היועצים המשפטיים.

היו"ר ע. גוברין:

אחמול היה ריכוח וסוכם לדינה יהיה כדין
השארית. עכשיו חברת הכנסת מברסקי מעוררת
שאלה אחרת ובר-רני לעגרה לה. הרי כל החוקים מכירים "למי שידרעה
בחורה אשתו". בידה יהיה פסק-דין של בית-משפט, והיה אם לא יהיה בידה
פסק-דין בזה, חברת הכנסת מברסקי מאיעה להפנים את המלים "גם הסכם
נדרירני".

מר ריינס:

אשה חוקית יכולה לקבל מזונות מבלי לקבל
פסק-דין. הזוג יכול להתגרש וביניהם יהיה
הסכם שיכרול לחיוב. אני אומר זאת לא לצד הטורמלי שבדבר. אני מאי-
שצריך להבטיח זאת גם בחוק, אולם רצוני לבדוק את האפשרויות של פסק-
דין מחו"ל; אין ספק שהדבר צריך להבטיח את ההסכמים שקיימים בין
הזוג, וזוהי יהיה אד-הוק. לישיבה הבאה אביא נוסחה.

היו"ר ע. גוברין:

בסדר. עתה אקרא סעיף 34 (קורא).

מר י. מלמד:

סעיפים 32 ו-33 דנים על הקדוורים ובסעיף
34 נאמר, אפילו אם היה על קור ואם כן נודע
שיש נחון אחד אשר ביססו את הפנסיה שלו לא נכון, אז הממונה יכול
להחליט אחרת ועל בסיס אחר.

א. רימלט:

האם יש תקדימים שהממונה יכול לשנות פסק-
דין? לדעתי, המלה "נוכח" היא חמורה מאד,
מפני שהכורונה מכך אומרת שצריך להיות פסק-דין.

מר הנגבי:

יש מספק תקדימים, ואחד מהם עודני זוכר.
בימי המנדט היה מקרה של רישום קרקעות
לאחר דחיית הקדוור נקבעו הפנקסים ונרשמו הקרקעות; לאחר מכן נחברו
כי אחר רישום הוטג בטעות ובמובן ישנו מחדש ודנו בענין, וע"י
ראיות והוכחות נקבע מה. שנקבע מחדש.

מר ריינס:

בית-המשפט מחירב רק בנקודה מספטית. למעשה,
הרבנס בית-המשפט אך ורק נדי שיהיה ברור
שזר לא תהיה הדעה הפוסקה, המכרעת. הרבטח כאן, כי עד אשר בית-המשפט
מחוקק ולא הוחלט סופית; זה הכל למעשה סדרי דין מאשר לגופו של
ענין. בעיה זו עמדה בפני המנסחלת, וכרור שהכורונה היא שלא צריך
לחכות לבד שיינתן פסק-דין פלילי. למעשה, מכל מיני סיבות, לא
מביאים את הענין מחדש כדי שלא יענישו את הנאשם. ריש גם שהענין
מחישן.

א. טוסטק:

רציתי להגיד אותם הדברים שאמר מר ריינס.
ההחלטה היא ממילא לא מבוצעת; מה כחוב
- רשאי להחליט החלטה חדשה. נדמה לי, שחמרות כאן מספר מלים, משרם
שיש צורך להודיע לו.

היו"ר ע. גוברין:

סעיף 31 קובע את החכרות המוטלות על הממונה,
ואין החוק צריך לחזור על אותן המלים כדי
פקת. במידה שאתה מרסיף מה על הממונה לעשות, אזי אתה מחליט.

י. רימחין:

לסעיף 34 יש לי שתי הקרות. האחת היא לגבי
הסוגיה שהתקדורה כאן. לא נראה לי הנורסח
כי "ההחלטה הוטגה ע"י עבירה פלילית"; אין זה מחפקידו של הממונה
להירוכח. אם יש לממונה חשט, אזי שימנה למטרה וכד'. לדעתי, צריך

את הענין הזה לחקן, אם יהיה זה נוח או לא נוח, הרי דבר זה אינו
שייך לענין.

ב) מדובר כאן על מצב כזה שעלול להתברר
מחדש כעבור זמן מה אצל הממונה;
מצב זה יתקרוק ע"י הוכחות חדשות לא לממונה אלא לחובע. את נוצר
מצב כזה, הרי אפשר לפנות לפי המצב לחובע.

ד. טרי: מה יהיה כאשר יתגלו לזכאי עובדות חדשות?
לדוגמה: נחגלה לזכאי דבר שלא נודע לו
קודם לכן - הבדל בגילוי. לעומת זאת, ביחס למה שערור חבר הכנסת
ריפתין, את הוא חושב שהחלטת הרשגה ע"י עבירה פלילי, הרי לממונה
נחגלה זאת ע"י מסמך טזויף. פה נאמר "החלטת הרשגה ע"י עבירה
פלילית" זאת אומרת שאיך מיטתו להוכיח טזו עבירה פלילית. ומלבד
זאת, הרל כתוב "את נוכח".

י. ריפתין: סיהיה כתוב "על יסוד החלטת פסק-דין".

היר"ר ע. גוברין: חבר הכנסת ריפתין טואל את הממונה יכרל
לקבוע טזו עבירה פלילית או לא; את אינני
חוקה, בכל החוקים קבענו את הנוסח הזה.

מר דרזרלין: בסירות הצבא נקבע בדיוק אותו נוסח.

מר ריינס: כי אם צודק חבר הכנסת ריפתין לגבי עבירה
פלילית, מדוע וקל סמך מה קובע הממונה
שהחלטת במקור יסודה. אומר, כי לדעתי יש פגם בהחלטת הקודמת אם
מסיבה זו או אחרת, ואח"כ זה בא במידה שזה בא לבית-המשפט.

אני מציע שבסעיף 34, במקום
"לענין הערעור יהיה דין ההחלטת החבשה כדין כל החלטת אחרת" יהיה
כתוב: "סוף דין החלטת חדשה יהיה לכל דבר לרבות הערעור לדין כל
החלטת אחרת".

היר"ר ע. גוברין: אותה הזכות שניתנה לממונה שחינתן גם
לצד השני. יוצא פה לפי החוק, שלפנסירנר
לא תהיה הזכות לחזור בו.

מר ריינס: לפי מיחב ידיקתי, זכותו של אדם שתובע
בצורת דיון אדמיניסטרטיבי, אז לא נסגרה
בפניו הדרך להגיש תביעה חדשה. אני צריך לבדוק זאת, ואינני יכול
לומר בעת בדיוק את הדברים. בישיבה הבאה אהן לכם נוסחה מדויקת.

מר דרזרלין: הנוסח הקיים עונה על התביעה הזו, מסוים
שבסעיף 34 כתוב "על סמך ראיות חדשות".

מר י. מלמד: לפני מונח החוק הצרפתי, רבו סעיף מפורט
המאפשר בדיקה מחדש באם ירכאו ראיות ע"י
שני האדדים; זאת ועוד, פה כתוב "ככל רגע".

היר"ר ע. גוברין: אני מציע, שהיועצים המספתיים יביאו לישיבה
הבאה את הצעותיהם בהתאם לרוח הדברים שנאמרו
כאן.

אני מבין טעמיך 34 נתקבל.

סעיף 35 (קדמא) - נתקבל.

סעיף 36 (א)(ב) - (קדמא).

י. ריפתין:

רצוני להעיר: (א) המוטג הזה "כדי מחייתו" הוא מיסחורי במקצת, זוהי שאלה בלתי-מדויקת ובלתי-גדרה. (ב) פה נחרב "אם קבעה הוועדה הרפואית המוסמכת לקבוע את כשרה הרפואי של המועמדיה לשירות המדינה, כי אין הוא מסוגל להשתכר כדי מחייתו..." ברצוני לומר, כי אני מכיר אנשים שהם מבחינה בריאותית צריכים להשתכר כדי מחייתם, ומבחינה מצוואתית משתכרים אחרת. ולכן אני בדעה, שאריך להחליף את המונח "כדי מחייתו".

זאת ועוד: כאן השאלה היא, אם מספיק שהוועדה הרפואית קובעת שהוא יכול להשתכר כדי מחייתו. האם אפשר לחקן משהו בטוח זה?

היו"ר ע. גוברין:

אין מה לחקן. ככל נקט עלינו להחזיר את הענין לקדמותו, והרי אינך מקרער על הניסוח. מה מדובר על אדם אשר כגלל מאב בריאותו, לא לפני הזמן לפנסיה. קודם כל מבחינים לו את הפנסיה, והוועדה הרפואית צריכה לקבוע את יסודו בוטר או אין לו בוטר עבודה. את הוועדה הרפואית אומרת למטלה, אין לו בוטר עבודה, אזי הוא חייב להפסיק את עבודתו, והמטלה חייבת לצלית. היא נרחבת לו פנסיה, היא אינה מפקירה אותו, ומה דע עושים לאותו אדם? הרי נחוב כפידרש? אם אי כשרו להשתכר כאמור החחיל לאחר מכן - מהחודש המתחיל אחרי יום תחילת אי-כשרו האמור. מי קובע, כי אין הוא מסוגל להשתכר כדי מחייתו?

חבר הבנסח ריפתין אומר כי הקביעה כדי מחייתו היא שרירותית. הוא אינו טוען נגד הוועדה הרפואית; הוועדה הרפואית קבעה את הסכום כדי מחייתו, אלא צריך להיות מישהו שיקבע את הסכום כדי מחייתו.

אם אינני טועה, בקשר לסעיף 28 הלבנו לסעיף 5, שם ישנה הגדרה בללית על כך.

י. ריפתין:

בטלב זה אני הצגתי שתי שאלות. האחת: הוועדה הרפואית. מדברים על אדם בגיל 55, 56, אני אומר שהוועדה הרפואית קבעה אם הוא יכול להשתכר כדי מחייתו. זו הגדרה בלתי-מתאימה בחיים המציאותיים. אלה הם דברים יותר מורכבים. במצב בריאות עלול להיות גם נטיא מדינת ישראל, או ראש הממשלה וכדומה.

סגנית: הוועדה הזו קובעת לו עבודה סתם; היא קובעת לו להשתכר עד כדי מחייתו. מהי הסמכות של וועדה זו? דבר זה נראה בעיני כמפורקם בתכלית.

מר מלמד הביא לנו הוכחה מהחוק הצרפתי. הייתי רוצה לדעת מה אומרת המדרציה של האיגודים המקצועיים, או הסיכומים של המדרציה, על הגילית. דומני, שכל ענין הגילית והכורנה היא לבני 50-60 שנה - שיש לעשות לפנייה מטורת הדין. אני בטוח פנים ואופן, אינני חושב שזוהי ועדת עורורים הרסאית לקבוע מה זה נקרא מחיה של אדם. דבר זה צריך להיות מוסכם ע"י האיגוד המקצועי.

ז'. חברסקי:

אינני מבינה מדוע חבר הכנסת ריפתין צריך לסבך מקרה שאינו מסובך כל עיקרו? הרי סעיף זה הוא ליברלי בהחלט. אדם שרצה לפרוט מעבודתו לפני הגיע זמן הפרישה, הממשלה אומרת לו: תחכה עד אשר יגיע זמנו לפרוש; או "היא אומרת לו: תמשיך בעבודתך, המשרה שלך עומדת לרשותך.

היר"ר ע. גוברין: אצביע סעיף זה.

ה צ ב ע ה

הצעה חבר הכנסת י. ריפתין לא נחקלה.

ה ס ת י ז ג ר ת

לחבר הכנסת י. ריפתין לסעיף 36(ב):

היר"ר ע. גוברין:

סעיף 37 - (קורא)

מר אלונני:

כל השנין הוא בזה שהמבקש מגיש הבקשה לפני שהוא מגיש את הבקשה לא עושים שום דבר. הוא גם אינו מקבל את קצבתו. הטרואקטיבית יותר מבעד תקופה של ארבעה חדשים אף את הרכה כי היא מגיעה לו. אולם אפשר להאריך את חסולם הקצבה עד שנה; והסיבה לכך היא, את הוא לא הגיש את הבקשה, כנראה שהוא לא היה זקוק לזה.

א. שוסטק:

יש לתקן סעיף זה. סעיף זה צריך להיות מתוקן כך שסרגע שהבקשה מתבררת, והרכה כי מגיעה לו קצבה, הרי שצריך לסלח לו מיום שנולדה העילה.

א. רימלח:

באן מדובר על אדם שיצא לפנסיה מבלי שהגיש בקשה. אינני מבינה שארבעה חדשים יעברו ולפתע יזכר כי עליו להגיש בקשה; אלא שהוא יצא לפנסיה מבלי שמילא טופס. את יצא לפנסיה כלומר, שהממונה ראה את הגיל שלו, בדק וקבע שהוא יוצא לפנסיה; ואם הוא יוצא, אז הוא איננו צריך להגיש את הבקשה.

ר. טרי:

אם הוא יצא לפנסיה, הוא אינו צריך להגיש בקשות. בסוף הסעיף הזה נאמר: "אסיבות שלדעת הממונה מצדיקות הארכה זו". כלומר, זוהי דיסקרציה של הממונה.

אולם לדוגמה: קרה אסון והאדם יסב בכוח חוליות לחוללי רוח, ולא הגיש בקשה, והוא נסאר בחוסר כל. לאחר תקופת-מה הוא מכריא אז אומרים לו: נסלת לך עד שנה רטרואקטיבית. במקרה זה, אם הדיסקרציה היא של נציב המנגנון, אז אני מציע, שיטולם לו בעד שנה רטרואקטיבית.

י. ריפתין:

אני מסכים לדעת החברים שוסטק ורימלח - למחוק סעיף זה.

היר"ר ע. גוברין:

אנו אומרים החלטנו לאחר בירור, שעל דורסי הפנסיה להגיש טופס לפנסיה.

את אנחנו מחייבים את האנשים להגיש טרפס בקשה, ואיננו מטילים זאת על הממונה, אז אנחנו מוכרחים להגיד, טאם הוא הגיש את הבקשה והיא אוטרה, אז מירם טהגיש את הבקשה מגיעה לר פנסיה. נניח שהורעה ביטלה, ונת הסעיף של מילוי הטרפס, ואת כל האחריות אגר מטילים על הממונה, ואמרית כי הממונה חייב לעקוב אחרי כל מקרה ומקרה של פנסיה, והיה אם הממונה לא עקב בסדר או לא הודיע, אז מטילים ענשים על הממונה וכו'. ומשום כך אנו הטלנו את היזמה על בעלי הפנסיה. אכן יכול לקרות אחר מקרה שהביא כאן חבר הכנסת שרי, ועוד מקרים אחרים, - מדוע הוא צריך להפסיד? מדוע לא לקבוע זאת בפטוה? אם הממונה הישר לו את הפנסיה, אז מטלמים לו את הפנסיה.

בסקבענו את חוק נבי מלחמת השחרור, עמדנו בפני הופעה לגמרי טונה, לא סטבילית. אנחנו עמדנו בפני נכלים רבים, והמטפחות הטכולות היו צריכות לדרוש את הפנסיה. במקרה זה אינני חושב שלממונה נחוצה השנה, הממונים נצבא לא הגישו תלונה עד כה. אני מקודה סגם בענין זה לא יהיו תלונות.

אני מציע סנקע סעיף פטרט: סאדם המגיעה לו פנסיה והגיש בקשה - מטלמים לו.

ב"צ הראל:
אני מציע ססעיף 37 יהיה כך: "לא חטולם קצבה בעד תקופה העולה על שנה אחת שלפני הגשת הבקשה לקצבה".

מר י. מלמד:
אין לנו התנגדות לקבל את דעתו של חבר הכנסת הראל.

א. טרסטק:
לא צריכה להיות הנבלה של שנה אם מגיעה לו פנסיה. צריך לשלם את הפנסיה גם יורה משנה אם לא הוגשה בקשה ואם גם היא נחיסנה.

מר ריינס:
לגבי הצעתו של חבר הכנסת טרסטק, התחיסנה חלה לגבי השארים ואין היא חלה על בעל הבקשה.

הפנסיה היא תקציבית, ולא יחפן שלאחר שנת התקציב אוטרה, והסכומים הוקצבו, נזכר בעל הפנסיה, והוא בשנת השוטפת יוצא לפנסיה.

היר"ר ע. גרברין:
אצביע שתח הצעות: א) שהממונה מחליט סמגיעה לערוב פנסיה מירם סמגיעה לו. ב) הצעת חבר הכנסת הראל: לשלם את קצבת הפנסיה שנה רטרואקטיבית.

ה צ ב ע ה

שתח ההצעה - נחקבלר.

ה ס ח י י ג ו ת
לחבר הכנסת א. טרסטק לגבי שנה רטרואקטיבית

היר"ר ע. גרברין:
את אנחנו מקבלים את המקרה היוצא מן הכלל של חברי הכנסת שרי וטרסטק, הרי לא תחיה לנו כרירה אלא למסור את הסמכות לממונה.

ועדת העבודה
29.12.54

- 7 -

ט.פ.

מר ויינס:

המקרה אוחז הביא חבר הכנסת טרי הוא
היפוטטי, ולא כדאי לערער על כך. אנו
קשינו שהתובע צריך להגיש בקשה.

ה"ר ע. גורדין:

אני מציע שנקבל את טענתו 37 כפי שקבענו
בהצבעה, בהסתייגותו של חבר הכנסת א.

ט.פ.

היטיבה נועלה בטעה 11.00.